

Porsanger kommune

Det kongelige Helse- og omsorgsdepartement
Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo

Melding om vedtak

Vår ref
2011/6/2/

Deres ref:

Saksbehandler
Silvia Annette Siri
78460406
silvia.siri@porsanger.kommune.no

Dato
19.01.2011

Høring - Forslag til ny folkehelselov

Saksprotokoll i Formannskapet - 19.01.2011

Behandling

Rådmannens innstilling
Votering: enstemmig vedtatt

Vedtak

For å lykkes med folkehelsearbeidet er forebygging og tidlig intervensjon faktorer som må imøtekommes. I dokumentet framkommer det at kommunenes kostnader ved dette arbeidet kan håndteres innenfor allerede gjeldende budsjetttrammer. Departementet har da ikke tatt hensyn til den nye rollen kommunene vil få i forbindelse med ny nasjonal helse og omsorgsplan og nytt/ endret lovverk, der kommunene skal satse på både helsefremmende og forebyggende tiltak samtidig som en skal opprette nye tjenester som tidligere har lagt inn under spesialisthelsetjenesten. Det henvises også til at disse utgiftene vil dekkes ved reduserte framtidige utgifter. Porsanger kommune er ikke uenig i dette, men i en presset kommuneøkonomi, vil dagens helseutfordringer, og da de utfordringene som allerede har gitt redusert helse, bli dekt først. Situasjonen for helsesektoren i de fleste norske kommuner i dag, er at tilbudene som gis er innenfor rammen av et minimums forsvarlighetsnivå. Erfaringene tilsier at det da ikke er midler igjen til å prioritere det forebyggende helsearbeidet og en kan vanskelig se at dette endrer seg ved en lovfestning. I tillegg etterspørres i utgangspunktet ikke forebyggende helsetjenester, i allefall ikke av dem som har behov for dette.

Postadresse
Rådhuset
9712 Lakselv
E-post: postmottak@porsanger.kommune.no

Besøksadresse

www.porsanger.kommune.no

Telefon
78460000
Telefaks
78460001

Bank
7594.05.00117
Org.nr
959 411 735

For å lykkes med folkehelsearbeidet anbefales det en omstilings-/ opptrappings periode, der friske midler gis f eks via prosjektmidler i en periode slik at kommunene ikke må bære de økonomiske belastningene ift både de som allerede har helseplager og forebygge at nye kommer i samme situasjon.

Forebyggende folkehelsearbeid er kostnadseffektivt i et samfunnsøkonomisk perspektiv. Det er derimot ikke gitt at denne kostnadseffektiviteten vil gi samme innsparing på det enkelte kommunebudsjettet, sett i lys av utgiftene kommunen har med arbeidet. Ved at kommunene bevilger midler til et godt forebyggende folkehelsearbeid, vil de økonomiske belastningene for f eks helseforetakene, reduseres betraktelig. Videre er det ikke nødvendigvis den sektoren som bærer utgiftene som gir god folkehelse, som også høster innsparingene av dette. Eksempelvis har trivsel og kulturtilbud innvirkning på helsen, utbygging av gang og sykkelstier like så, og vil gi utslag i helsebudsjettet på en positiv måte. Et forpliktende ”tverrdepartementlig” samarbeid er derfor like viktig som et kommunalt tverretatlig samarbeid for at dette arbeidet skal lykkes.

Departementet gir i dokumentet Fylkeskommunen ansvar for å bistå kommunene med oversikt og analyse av kommunens innbyggers helsetilstand. Til dette arbeidet skal det benyttes helse statikk. Det er i den forbindelse behov for standardiserte metoder som i tillegg til særtrekk ved den enkelte kommune, gir et rett bilde som gir grunnlaget for det videre arbeidet. Det gjøres oppmerksom på at det allerede i dag finnes kartleggingsverktøy som kommunene benytter (f eks KOSTRA/IPLOS) som det kan bygges videre på. Kartleggingen fordrer utstyr, kompetanse og ikke minst personellkapasitet. Dette utløser kostnader kommunene i dag ikke har, og det etterlyses finansiering av tiltaket. Kompetanse må tilføres kommunene innen området og det foreslås at Fylkeskommunen eller andre også får ansvar for dette.

Som nevnt i lovteksten er det et uttalt mål å redusere sosiale ulikheter. Loven er ikke spesifikk for enkelte målgrupper, og det kan derfor være vanskelig å imøtekomme dette lovkravet. Å redusere gapet mellom grupper som har sosiale, helsemessige og økonomiske utfordringer og andre friske grupper er utfordrende da loven også tilsier at den friske delen av befolkningen skal bli friskere. Risikoen for at de sosiale ulikhetene øker i stedet for å bli mindre, er da til stede.

Når en skal arbeide målrettet i forhold til folkehelse er faktorene kompetanse og forskning innen folkehelsearbeidet av vesentlig betydning. Pr i dag er det stort sett helseforetakene i samarbeid med høgskoler og universitet som har ansvar for dette. Denne trenden må snus og kommunene må i samarbeid med forsknings institusjoner opprette et forpliktende samarbeid om folkehelse der folkehelsen er, i kommunene. Det anbefales at forskningsmidler tilfaller kommunene i større grad, slik at bl a praksisnær forskning ivaretas. Evt kan stipendiatstillinger opprettes i den enkelte kommune/ samarbeidskommuner. Her må friske midler ytes.

Lov om folkehelse krever økt kompetanse innen flere felt. Bl a trenger en tverrfaglig kompetanse der de ulike lovverkene i de ulike etatene skal flettes sammen og sees på i et helhetlig folkehelseperspektiv. Det anbefales at ansvaret for denne kompetansehevingen legges til statlig nivå og at kommunene får tilbud om tverrfaglige ”opplæringspakker”. Opplæring i forhold til kartleggingsverktøy og analyse av disse bør også ytes samlet for å oppnå felles forståelse.

Samarbeidskommunene i Midt Finnmark er nedslagsfeltet for den Samiske befolkningen. Dette medfører tilleggsutfordringer i forhold til folkehelsearbeidet som vil avdekkes via forskning og kompetanseheving. Den samiske befolkningen er ikke nevnt i St melding 47. Samarbeidskommunene ønsker å ha særlig fokus på den samiske befolknings helse, da vi opplever at bl a kulturforskjellene gjør dette nødvendig. Det anbefales at det settes av midler via Sametinget og senter for Samisk helseforskning i tillegg til samisk nasjonalt undervisningssykehus, for at disse i samarbeid med kommuner med samisk nedslagsfelt, kan ivareta denne delen av folkehelsen.

Ny lov om folkehelsearbeid sier ikke noe om hva det forventes at enkeltmennesket selv gjør for å ivareta sin egen helse, men sier mye om hva det offentlige plikter å gjøre for å tilrettelegge og ivareta innbyggernes helse. Kommunene etterlyser et tettere samarbeid med frivillige og interesseorganisasjoner som kan være en pådriver for dette viktige arbeidet.

Med hilsen
PORSANGER KOMMUNE

Gunnar Lillebo
Rådmann

Kopi til:
KS Nord-Norge Postboks 253 9711 LAKSELV